

A „Hogyan kezeljük a „nemválaszolók”-at? – Az empirikus kutatások során jellemzően válaszmegtagadó, vagy elérhetetlen csoportok pilot kutatása speciális felméréssel és módszerekkel”

című K 125162 számú OTKA Kutatás záró beszámolója

A kutatás eredményeinek összefoglalója

A társadalomkutatási célú empirikus adatfelvételek egyik legnagyobb kihívása a csökkenő válaszadási hajlandóság. Mivel a részvétel és az elutasítás nem véletlenszerűen oszlik el a vizsgált populációkban, a megvalósult adatfelvételek interpretációjához és validitásának értékeléséhez többet kell tudjunk a nem válaszolók társadalmi-gazdasági karakteréről.

Kérdésünk az, hogy miképpen jellemezhetők a nem, vagy nehezen elérhető csoportok és hogy mit lehet/kell változtatni az adatfelvételi eljárásokon ahhoz, hogy jobb legyen az elérés. Kutatásunk Magyarországon hiánypótló „re-contact” típusú adatfelvétel; a European Social Survey 8. hullámának eredeti, kiinduló címlistájához ismét visszamentünk egy rövid kérdőívvel és megvizsgáltuk, hogy az ismétlés mennyire hoz más eredményeket az első vizsgálatához képest. Két magyar nagyvárosban speciális mintavétellel (ingatlan-árfekvés alapján meghatározott utcákban indított irányított hólabdákkal) végeztünk kísérletet az eloszlás széleinek célzott vizsgálatára.

Az elérhetetlenség és nem válaszolás meghatározói között a megkérdezettek társadalmi-gazdasági jellemzőit, az adott címekhez tartozó települési-lakókörnyezeti jellemzőket és az adatfelvételi apparátus jellemzőit vizsgáltuk, utóbbi két tényezőcsoport tekintetében külső változóknak az adatfelvétel adataihoz kapcsolását is megvalósítottuk.

Az újra-elérés sikerességét a demográfiai jellemzők mellett terepmunka-specifikus tényezők is befolyásolják, az általános el nem érés esélyeire pedig a települési-lejtő mellett a lakókörnyezet fizikai állapota is lényegi hatást gyakorol. A nemválaszolás mintázatait a mintavétel során nem figyelembe vehető pszichológiai tényezők is alakítják.

Kutatásunk alapozó, pilot vizsgálatként előrelépést jelent a nemválaszolással kapcsolatos információhiány leküzdésében: eredményeink alapján többet tudunk arról, hogy egy klasszikus lakossági survey felmérés esetében mely társadalmi csoportok kimaradására számíthatunk. Eredményeink a társadalomtudományi adatfelvételek teljes egészére hasznosíthatóak: információt nyújtanak olyan mintavételi és súlyozási technikák kidolgozásához, amelyek a nemválaszolók és az elérhetetlen magyar lakosság részletes jellemzését is figyelembe veszik, így a mintákból származó becslések és következtetések pontosabbak lesznek.

A KUTATÁS EREDMÉNYEI

A kutatás eredményeit két bontásban összegezzük: elsőként azokat az eredményeket mutatjuk be, melyek az általános survey eljárások mintavételezési és adatfelvételi protokolljának fejlesztéséhez kapcsolódnak, majd az alapozó kutatás által eredményezett további fejlesztési és kutatási javaslatokat összegezzük.

1. Eredmények és javaslatok a survey mintavételezés és adatfelvételi protokollok fejlesztésére a kutatási eredmények alapján

A kutatás során gyűjtött speciális, re-contact adatbázis (az European Social Survey 8. hullámának újrafelkeresését és elemzését hajtottuk végre) olyan hiánypótló elemzési technikákra és nézőpontokra adott lehetőséget, melyek kurrens és releváns dimenziókat mutattak meg az empirikus adatfelvételek esetében tapasztalható általános nemválaszolás (választagadás és no-contact) magyarázatára. Eredményeink egyrészt a mintába került személyek, mint lakossági alpopulációk egyedi jellemzésére koncentrálnak, de részletesen kitérünk a mintavételi és adatgyűjtési protokoll fejlesztésére vonatkozó észrevételeinkre is.

A **válaszadási arányok stabilitása és megbízhatósága** szempontjából állandóságot figyelhetünk meg az újra-felkeresett minta vizsgálatokor is, de a belső sikerességi és teljesülési mutatók földrajzi és demográfiai bontásban valamelyest eltérnek:

- mind az ESS, mind a re-contact minta (ezt Bizalom-mintának neveztük) felkeresése esetében a standardnak tekinthető nagyjából 40%-os sikerességi arányt tapasztaltuk (az ESS minta esetében 41,1%, míg a re-contact minta esetében valamivel magasabb 48%);
- azok aránya, akiket mindkét felmérésben sikerült lekérdezni 25,7%, a mindkét felmérésben elérhetetlen (no-contact) válaszadók aránya 6,5%, a stabilan választagadóké 11,3% volt;
- a bizonytalan/meggyőzhető címek majdnem a teljes minta harmadát teszik ki (a meggyőzhető választagadóké 21%, míg az elérhetőké 13,3%);
- az újra-elérés sikerességét terepmunka-specifikus jellemzők is befolyásolják, hiszen azt tapasztaltuk, hogy a stabil válaszadók aránya magasabb azon címek esetében melyet mindkét hullám esetében ugyan az a kérdező próbál lekérdezni, ez a hatás pedig kisebb településtípusok esetében erősödik;
- a kérdezői hatás negatív irányban is jelentős, hiszen az első hullámban sikertelen címek nagyobb valószínűséggel lesznek a második hullámban is sikertelenek, ha ugyanaz a kérdező;
- a meggyőzhetőség tekintetében nem tapasztaltunk olyan kapcsolatot, hogy a tapasztaltabb kérdezők nagyobb sikerességgel tudnak teljesíteni;
- komoly instruktori hatást tapasztaltunk a kiosztott minta sikerességi eredményei tekintetében, mely azt mutatja, hogy a terepen teljesítők munkájának standardizálása felé nagyobb figyelmet kell fordítani.

A **válaszadási valószínűségeket befolyásoló tényezők** három nagyobb csoportra oszthatóak, melyek különféle mértékben befolyásolják a „no-contact” és a válaszmegtagadás valószínűségét.

Területi és lokális dimenziók: Budapest meg nem találási esélye szignifikánsan alacsonyabb, mint a közepes adóerőképességű településeknél. A lakókörnyezet fizikai állapota fontos hatást gyakorol az adott cím el nem érésének valószínűségére. Ahol ez a környezet „rossz vagy nagyon rossz” minőségű, ott lényegesen nagyobb eséllyel leszünk képtelenek bárkit is elérni, mint ahol ez a környezet „megfelelő”.

A kiválasztott **egyén demográfiai karakterisztikumai:** A válaszmegtagadókat illetően nem találtunk szignifikáns eltéréseket. A megtagadás esélye enyhén kisebb a legfiatalabbak (1988 után születettek) között, mint a középkorúak (1953 és 1972 között születettek) között. A megtagadás kockázata nagyobb a felsőbb jövedelmi kategóriákban (legalábbis a havi nettó 240 és 400 ezer forint közötti jövedelmi csoportban) mint a közepes jövedelműek (havi nettó 181 – 240 ezer forint közöttiek) kategóriájában (és tőlük ebből a szempontból nem különböző alacsonyabb jövedelmű kategóriákban). Érdekes viszont, hogy a szubjektív jövedelmi kategóriákat illetően pont fordítottan látszik a trend: azok, akik nagyobb anyagi gondokról számolnak be, nagyobb mértékben lesznek válaszmegtagadók, mint azok, akik azt mondják, hogy „kényelmesen kijövünk a pénzünkből”. Várakozásainknak némiképpen ellentmond az a megfigyelés, hogy a magasabb iskolai szinteken alacsonyabb a megtagadók és a meg nem találtak aránya is, illetve külön érdekes az is, hogy a 2015-ös belső elemzéshez képest a **Budapest-város-falu** dimenzióban vizsgálva egy viszonylag konzisztens települési lejtő is kirajzolódik: a megtagadás Budapestről a települési lejtőn lefelé haladva csökken, a nem megtalálás viszont növekszik.

A terepmunka és a kérdezői hálózat: A kérdezői hálózattal kapcsolatos két változó (az instruktor és a kérdezők személye) fontos magyarázó erővel bír, hiszen beemelésük a magyarázó modellbe jelentősen javítja mind a modellek magyarázó erejét, mind pedig azok illeszkedését. Ennek mélyebb megértéséhez további kutatások szükségesek, jelenleg csak a terepmunkával kapcsolatos tapasztalatainkra, illetve az általános intuíciónkra támaszkodhatunk: az instruktorok személye, precizitása, tapasztaltsága, ellenőrzési gyakorlata eltérő, melyek minden bizonnyal hatással vannak az általuk vezetett csapat munkájára, ahogy a csapattagok kialakulása, összeválogatása esetében is elképzelhető szelekciós torzítás.

Az empirikus vizsgálatokkal kapcsolatos attitűdklíma és általános szociálpszichológiai tényezők. Kutatásunkban explicit rákérdeztünk arra, hogy mi befolyásolja a válaszadási hajlandóságot. A többváltozós modellek elemzése rámutatott, hogy a közvéleménykutatásokkal kapcsolatos bizalom (ami persze egy általánosabb véleményklímának is része) komoly hatással van a válaszadási hajlandóságra. Mindezen alapvetően nem tudnak változtatni az alkalmazott empirikus társadalomkutatással foglalkozó cégek. Azért azonban sokat tehetnek, hogy saját

brandjük hitelességének, megbízhatóságának és kiszámíthatóságának képét fenntartsák, ezáltal érjenek el magasabb válaszadási hajlandóságot.

2. Javaslatok további kísérletezésre a mintavételi módosítások tekintetében

1. A mintába kerülési valószínűségek a csökkenőmintás/fogyómintás kutatások esetében egy újra-felkeresett minta alapján pontosabban kioszthatók, ha a település-rétegeken belüli nem és kor (esetleg háztartásméret) mentén az így kialakított cellákon belüli válaszadási valószínűségekkel is számolunk a bruttó minta kialakításakor.

2. A mintába kerülési valószínűségek véletlensétás, vagy más háztartáson belüli kiválasztáson alapuló módszerek esetében a Kish - kulcsos kiválasztási metódusba építhetők be. Ez jelenleg három paramétert vesz figyelembe: nem, (relatív)korcsoport, háztartásméret. Az ezek által kapott kiválasztási valószínűségeket súlyozni lehet a válaszadási valószínűségek stabilitásával.

3. A véletlensétás kutatások esetében a kiindulópontok kiválasztását az ingatlanár (vagy hasonló településen belüli relatív viszonyt tükröző) adatbázis alapján a kiválasztásokat követően érdemes tovább vizsgálni, azaz mennyire sikerül nem csak földrajzilag hanem más megfigyelhető relatív viszonyrendszer szerint lefedni az adott települést. Bár munkaigényes feladat, de megfelelő automatizálással a kifejezetten szegény és gazdag utcák arányát korrigálni lehet.

4. A terepmunka különböző tényezőinek standardizálása komoly hatást gyakorol az eredményekre. A különböző kérdezői csapatok képzése azonos szinten kulcsfontosságú és ugyanilyen fontos a kérdezőkről való pontos információk begyűjtése, ami alapján rendszeres ellenőrzések végezhetők a kérdezők hatékonyságával kapcsolatban. A kérdezők demográfiai karakterisztikumai, munkatapasztalatuk szintén kulcsfontosságú.

5. A megtagadás és a nem megtalálás bizonyos mértékben komplementerei is lehetnek egymásnak – vannak olyan szituációk, amikor a terepen a kérdező minősítése dönti el, hogy egy adott meghírusulás papíron minek legyen tulajdonítva.

6. A eredeti és a megismételt adatfelvételben elért és el nem ért esetek részletes elemzése azt mutatja, hogy van értelme több részletben lebonyolítani az empirikus adatfelvételeket. Kutatásunk egyértelműen bizonyította, hogy egy adott vizsgálat sikertelen eseteit nem szabad „reménytelennek” tekinteni, hiszen az ő körükben is majdnem akkora volt a második körös elérés, mint amekkora magában a fő vizsgálatban volt (38.3 százalék a 41.1 százalékhoz viszonyítva). Ha egy adott alkalommal lekérdezzük egy mintát, majd egy év vagy esetleg több idő múlva visszamegyünk hozzájuk, szintén nem reménytelen, sőt.

7. Megismételt adatfelvételek esetében érdemes lehet tudatosan allokálni a kérdezőket. Akik a korábbi vizsgálatban sikeresen kerestek meg egy háztartást, ott érdemes visszaküldeni ugyanazt a kérdezőt. Ott azonban, ahol egy cím az egyik hullámban sikertelen volt, „cserélni” kell és esélyt kell adni annak, hogy egy új, másik kérdező sikeresebb lesz.

8. Vizsgálatunk több ponton is rámutatott, hogy az adatfelvételi apparátus felkészültsége és összetétele rendkívül fontos eleme az empirikus vizsgálatok adatminőségének. Mindezt nem csak a konkrét megvalósulási eredmények elemzése támasztotta alá, hanem az is, hogy a megkérdezettek egyértelműen jelezték: a kérdező személye mennyire fontos abban, hogy „szóba állnak-e” a közvéleménykutató céggel a megkérdezni szándékolt állampolgárok. Ezért külön kiemeljük, hogy egyszerre van szükség a kérdezők kiválasztásának, képzésének és motivációs szerkezetének a javítására, és legalább ennyire fontos az is, hogy a kérdezői apparátus ellenőrzése és minőségbiztosítása minél magasabb szinten valósuljon meg.

A KUTATÁS ANYAGAINAK FELHASZNÁLHATÓSÁGA

Kutatásunk egyik fő értéke és terméke az „re-contact” típusú adatfelvétel teljes, tisztított és különböző háttérváltozókkal bővített adatbázisa. Az adatbázis tartalmazza a kiinduló adatfelvétel (European Social Survey 8. hulláma) megkeresési adatait, a második adatfelvétel (Bizalom kutatás) megkeresési adatait minden címhez társítva, a Bizalom kutatás teljes kérdőívének változóit, illetve a két felmérés közös kérdései esetében külön-külön mindkét kutatás válaszait. Az adatbázishoz továbbá speciális település-szintű (KSH-TSTAR) változókat, és az adatfelvétel jellemzése szempontjából fontos változókat kapcsolunk. Az adatbázis legkésőbb 2020. június 1-től a Tárki Adatbankból (<https://adatbank.tarki.hu/>) bárki számára elérhető lesz, így az adatok tudományos célra felhasználhatóak lesznek.

A kutatás pontos menetét, illetve eredményeit záró tanulmánykötet formájában mindenki számára elérhető itt:

https://tarki.hu/sites/default/files/2020-03/OTKA_kut_besz_megkozelithetetlen_csoportok.pdf

A zárókötet részletesen foglalkozik a kutatás tervezési lépéseivel, a kutatási kérdések megformálásával, valamint a terepmunka részletes leírásával és dokumentációjával is. A kötet legfőbb része a kutatás eredményeinek bemutatása: fejezetenként térünk ki a megfogalmazott kutatási kérdések vizsgálatára és megválaszolására, valamint többváltozós modellek segítségével vizsgáljuk a survey felmérések egyik legnagyobb problémáit: a válaszmegtagadást és az elérhetetlenséget. A tanulmánykötet függelékében továbbá kitérünk a nemzetközi helyzetre és az ennek vizsgálatára alkalmazható magyarázó modellt mutatunk be, valamint egy speciális település-szintű vizsgálat is olvasható. Kötetünkben a „Szélek” felmérés legfontosabb eredményei és tapasztalatai is megtalálhatóak.

TOVÁBBI HASZNOSULÁSOK

1. Szakmai gyakorlatot teljesítő MSc hallgatók és TDK munkák

A kutatás lebonyolításában az ELTE Társadalomtudományi Kar Survey statisztika Msc hallgatói közül 4-en vettek részt, akik szakmai gyakorlatukat töltötték a projektben.

A szakmai gyakorlat műhelyszeminárium formájában valósult meg, mely összesen 240 óra munka-terhelést jelentett. A résztvevő hallgatók az adatok tisztításában, rendszerezésében, hasonló nemzetközi kutatások feldolgozásában, illetve releváns, további elemzésre alkalmas adatbázisok felkutatásában vettek részt.

A műhelyszeminárium feltételeit, a következő oldalon közöljük, mely a pontos feladatléírást és a féléves ütemezést is tartalmazza. A műhelyszeminárium tematikai felépítése az ELTE Társadalomtudományi Kar Statisztika Tanszékével (kapcsolattartó: Németh Renáta, tanszékvezető) közösen került kialakításra.

Boros Krisztián, Szinger Ákos, Molnár Sámuel és Vincze Márk az adattisztítási és adatstrukturálási feladataik mellett Tudományos Diákköri (TDK) dolgozatokat készítettek a kutatás eredményeinek felhasználásával. Dolgozataik továbbjutottak a verseny országos fordulójába (OTDK), illetve a kutatás záróköteteként szolgáló e-book függelékében is szerepelnek munkáik.

Molnár Sámuel, Szinger Ákos, Vincze Márk: „Válaszadási arányok Magyarországon”

Boros Krisztián: „A nemzetközi surveyek módszertani diverzitása a nemválaszolási szempontjából”

2. A kutatásból várható további publikációk

Szeitl Blanka és Tóth István György: Hova tovább a nemválaszókkal? Egy módszertani kísérlet eredményei az empirikus társadalomkutatásokban tapasztalt állandóság és a nemválaszolási mintázatok bemutatására, Szociológiai Szemle, elbírálás alatt, 2020

Blanka Szeitl and István György Tóth: Recontacting an ESS survey sample: to what extent do net samples overlap? under preparation, to be submitted to: Corvinus Journal of Sociology and Social Policy

SURVEY MÓDSZERTANI MŰHELYSZEMINÁRIUM

– Szakmai gyakorlat survey statisztika MSc szakos hallgatók részére –

Leírás

A TáRKi Társadalomkutatási Intézet szakmai gyakorlati programot indít survey módszertani témájú műhelyszeminárium keretén belül, ahol a hallgatók részt vesznek egy jelenleg folyó OTKA-kutatásban. A szakmai gyakorlat terhelése 240 munkaóra, beosztása rugalmas. A szakmai gyakorlat sikeres teljesítéséről a TáRKi hivatalos igazolást állít ki, amellyel a survey statisztika MSc szak szakmai gyakorlati követelményei teljesítettek (10 kredit, 240 óra). A műhelyszeminárium során a TáRKi lehetőséget biztosít az adatfelvételi folyamatok mélyebb megismerésére, szakmai fejlődési lehetőségre, társadalomkutatási adatokhoz (TáRKi által gyűjtött) való széles körű hozzáféréshoz. A műhelyszeminárium támogatja a végző tanulmányok publikálását (szakdolgozatként, cikként stb.). Sikeres együttműködés esetén lehetőség van az OTKA-projekt további szakaszaiban is részt venni.

Kutatási projekt: „Hogyan kezeljük a „nemválaszolók”-at? – Az empirikus kutatások során jellemzően válassz megtagadó, vagy elérhetetlen csoportok pilot kutatása speciális felméréssel és módszerekkel –,

Támogató: Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap

Kutatási azonosító: K 125162

A szakmai gyakorlat időtartama és menete

A műhelyszeminárium a 2018/2019-es tanév tavaszi félévében, azaz 2019 január – 2019 május között zajlik (2018 november-december között előkészítő szakaszokkal). A pontos menetrend a következő:

- 2018. november 12.: a projekt és a feladatok részletes ismertetése
- 2018. december 3.: tanulmánytervek bemutatása

A tanulmánytervek elkészítése és bemutatása feltétele a szakmai gyakorlaton való részvételnek.

- 2019. január 7.: a műhelyszeminárium első időpontja
- 2019. január – április: kétheti rendszerességű találkozók
- 2019. április: ELTE TáTK kari TDK konferenciára a dolgozatok leadása

A kari TDK-n való tanulmány leadása feltétele a szakmai gyakorlat teljesítésének. A szakmai gyakorlat teljesítésének nem feltétele az, hogy minden hallgató egyedül készítsen TDK dolgozatot.

- 2019. április – május: a munkák véglegesítése, a műhelyszeminárium zárása

A műhelyszeminárium helyszíne a TáRKi Társadalomkutatási Intézet könyvtára (1112 Budapest, Budaörsi út 45.).

Feladatok

A szakmai gyakorlat során elsősorban a következő két típusú feladatot végezzük el:

- (1.) A TáRKi a jelenleg folyó OTKA-kutatásában széles körű munkák elvégzése, mint adatbázisépítés, adattisztítás, alapozó elemzések készítése, további adatgyűjtés, szakirodalom-feldolgozás, adatok és anyagok rendszerezése.
- (2.) Saját tanulmányterv kidolgozása, elemzés írása, a folyamatos haladása rendszeres prezentálása.

Követelmények és teljesítés

A műhelyszeminárium szakmai gyakorlati követelményeit az a hallgató teljesíti, aki:

- 2018. december 3-án tanulmánytervet mutat be; és
- a félév teljes időtartama alatt maximum 3 műhely-alkalomról hiányzik; és
- 2018. áprilisában TDK dolgozatot nyújt be.

3. Szakmai workshopok

A személyes megkeresésen alapuló empirikus adatfelvételek minősége: Módszertani és adatfelvételi tapasztalatok a TÁRKI és a NIELSEN gyakorlatából

A TÁRKI Társadalomkutatási Intézet és a Nielsen Közönségmérés Kft. 2019. november 19-én közös szakmai workshopot tartott, melyen mindkét fél bemutatta a kutatási témához kapcsolódó módszertani tapasztalatokat, irányelveket, összetett mutatókat és szakmai problémákat, amiket kutatási eredményeink mentén megvitattunk.

A belső szakmai workshop kiindulópontja a háztartás- és egyéni szintű adatfelvételek nehézségeivel és pontatlanságaival kapcsolatos korábbi szakmai egyeztetések voltak. Mindkét adatfelvételi intézet hasonló nagyságú, de eltérő típusú pontatlanságot tapasztalt, melyeket a saját adatgyűjtési gyakorlat és részletes eredményét bemutatásával pontosítottunk. A nemválaszolással kapcsolatos (akkor még) előzetes eredményeink nagyban hozzájárultak a problémák és folyamatok pontosabb megértéséhez.

A workshop pontos szakmai programját és a jelenléti ívet a következő oldalakon mellékeljük.

A workshop rendkívül eredményes volt, a tapasztalatok cseréje új módszertani kutatáshoz vezetett, amely a kutatási periódus lezárása után is tart.

Szakmai műhelyvita a zárókötet megvitatásáról

2020. március 5-én szakmai műhelyvitát tartottunk a kutatás zárásaként készült mintegy 140 oldalas zárókötet (e-book) megvitatásáról. A szakmai műhelyvitán survey kutatásokat alkalmazó és/vagy használó kutatók szakemberek vettek részt, olyan kutatók, akik számára értékes hozzáadott értékkel bír a kutatás, illetve akik eredményeinket fel tudják használni. (A műhelyvita szervezésének kiindulópontja az volt, hogy az alkalmazott empirikus társadalomkutatások jövője meglehetősen nagymértékben függ attól, hogy a szakma mennyire lesz képes megfelelni a személyes elérést megcélzó empirikus adatfelvételek egyik legnagyobb kihívásának, a csökkenő válaszadási hajlandóságnak. Abból indultunk ki, hogy a probléma nem egyik vagy másik intézetet érinti, hanem széles körben jelen van a legkülönbözőbb szakmai szereplők tudományos életében.)

A műhelyvitát megelőzően széles szakmai körben meghívót küldünk és az érdeklődőknek a vitát megelőző 2 hétben kiküldtük a teljes tanulmánykötetet. A vita elején vázlatosan ismertettük egy nagyjából 30 perces prezentációban a kutatás kitűzött céljait és elért eredményeit, ezután pedig megnyitottuk a beszélgetések, visszajelzések és megvitatandó kérdések sorát. A vita során a szakma különböző szegmenseiből érkező kutatók osztották meg tapasztalataikat, jó- és rossz gyakorlataikat a nemválaszolással és úgy általában a személyes megkeresések változásaival kapcsolatban.

A műhelyvitán résztvevők jegyzékét szintén jelen beszámolóhoz a következő oldalakon mellékelve közöljük. A vitáról összefoglaló található itt is: <https://tarki.hu/hogyan-kezeljuk-a-nemvalaszolokat-0>

A kutatást bemutató prezentációt itt lehet megtekinteni:

https://tarki.hu/sites/default/files/2020-03/nemvalaszolok_muhelyvita_pres.pdf

SZEMÉLYES MEGKERESÉSEN ALAPULÓ EMPIRIKUS ADATFELVÉTELEK MINŐSÉGE: MÓDSZERTANI ÉS ADATFELVÉTELI TAPASZTALATOK A TÁRKI ÉS A NIELSEN GYAKORLATÁBÓL

Kb. 10-12 fő (4 Nielsen + kb. 6-8 Tárki)

Időpont: 2019. nov. 19. kedd 10-14, **Helyszín:** Nielsen (1056 Budapest, Váci u. 81. 3. emelet)

Blokkonként 2 prezis 15-15 perc, 15 perc megbeszélés

Szünet: 11:45-12:15

Program

10:00

1. blokk: Field

A kérdőzi hálózat szerkezetének és a field szervezésének általános bemutatása, kitérve a területi eltérésekre, tapasztalatokra és problémákra. Adatfelvételek lebonyolításának menetrendje, nehézségei és jó gyakorlatok, valamint a kérdőzi munka ellenőrzése és után-követésére tett sikeres/sikertelen kísérletek bemutatása.

Tóbiás Dániel (Tárki): Kérdőzi hálózat, terepmunka és ellenőrzés a Tárki esetében

Herczog Mária és Szabó László (Nielsen): Kérdőzi hálózat, terepmunka és ellenőrzés a Nielsen esetében

45 perc

10:45

2. blokk: Minta design és megvalósulás

Különböző használatban lévő mintavételi módszerek és tapasztalatok bemutatása, elsődleges fókusszal a kialakított mintavételi design megvalósítására a terepen és a válaszadási arányok trendjeire. Míg a *Nielsen* esetében itt a fogyó minta és a főcím-pótcím módszer tapasztalatai, megvalósulásai és a válaszadási arányok trendjei kerülnek bemutatásra, addig a *Tárki* a fogyó minta és a véletlenséta esetében mutatja be ezeket. A válaszadási arányok esetében az általános trendek bemutatása mellett mindkét előadás kitér a különböző földrajzi és demográfiai tényezőkre is.

Szeidl Blanka (Tárki): Minta design és megvalósulás a Tárki tapasztalatából

Lepcsényi Lilla (Nielsen): Minta design és megvalósulás a Nielsen tapasztalatából

45 perc

11:30 – 12:00 SZÜNET

12:00

3. blokk: Minta összetétele és torzítás

Az elkészült adatfelvételek esetében releváns sarkszámokhoz viszonyítva mutatjuk be az elkészült minta összetételét és torzítását. Megválaszolandó kérdések: Hogyan torzít az elkészült minta? Mik azok a dimenziók, amik bizonytalanságokat vetnek fel az eredmények interpretálásakor (háztartásméret, korcsoport, terület, iskolai végzettség stb.)?

Schneider Mihály (Tárki): Minta összetétele és torzítás a Tárki tapasztalatából

Lepcsényi Lilla (Nielsen): Minta összetétele és torzítás a Nielsen tapasztalatából

45 perc

12:45

4. blokk: Újdonságok/új megoldások

A *Nielsen* online adatfelvételi tapasztalatainak bemutatása: Hogyan alakítja az online válaszadási lehetőség biztosítása a válaszadási arányokat és milyen lehetőségeket rejt a jövőre nézve?, illetve a *Tárki* survey módszertani témájú OTKA kutatásának bemutatása: Egy korábbi lakossági, személyi mintát re-contact design-nal felkerestünk, melynek elsődleges eredményei a válaszadási arányok stabilitására vonatkoznak, illetve a bizalomhoz kapcsolódó attitűdök hatását vizsgálja.

Szeidl Blanka (Tárki): How to Approach the Unreachable? K 125162 számú OTKA kutatás előzetes eredményei

Lepcsényi Lilla (Nielsen): Új megoldások a pre- és poszt-online survey lehetőségével

45 perc

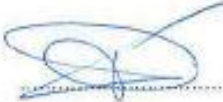
**Személyes megkeresésen alapuló empirikus
adatfelvételek minősége: módszertani és adatfelvételi
tapasztalatok
a Tárki és a Nielsen gyakorlatából**

Jelenléti ív

IDŐPONT: 2019.11.19., 10:00 – 14:00

HELYSZÍN: NIELSEN KÖZÖNSÉGMÉRÉS KFT. (1056 BUDAPEST, VÁCI U. 81.)

	Név	Szervezet	Aláírás
1	Tóth István György	TÁRKI	
2	Rácz Judit	TÁRKI	
3	VADKA NOÉMI	NIELSEN	
4	SCHNEIDER MIHÁLY	TÁRKI	
5	TÁTRAI ANNAMÁRIA	TÁRKI	
6	HERIZOF MÁRIA	NIELSEN	
7	SZABÓ LÁSZLÓ	NIELSEN	
8	TÓBINCS DANIEL	TÁRKI	
9	SZEITL BIANKA	TÁRKI	
10	SZIVÓCS PÉTER	TÁRKI	
11	Lepesényi Lilla	Nielsen	
12			
13			

kutatásvezető

**Megközelíthetetlen csoportok elérése:
 hogyan lehet javítani a személyes megkeresésen alapuló empirikus adatfelvételek minőségén?
 K 125162 számú OTKA kutatás eredményeinek műhelyvitája 2020. március 5. 15:00 - 17:00**

	Név	Intézmény	E-mail	Kérek Tárki Newslettert	Aláírás
1	Gábos András	TÁRKI	gabos@tarki.hu		<i>György Antal</i>
2	Hajdú Gábor	MTA TK	hajdu.gabor@tk.mta.hu		
3	Janky Béla	BME	janky@tarki.hu		<i>WJK</i>
4	Kapitány Balázs	KSH	kapitany@demografia.hu		
5	Koltai Julia	MTA TK	koltai.julia@tk.mta.hu		
6	Lepcsényi Lilla	Nielsen	lilla.lepcsényi@nielsen.com	<i>igen</i>	<i>Lilla Lepcsényi</i>
7	Medgyesi Márton	TÁRKI	medgyesi@tarki.hu		<i>Medgyesi Márton</i>
8	Messing Vera	MTA TK	messing.vera@tk.mta.hu		
9	Schneider Mihály	TÁRKI	schneider@tarki.hu		
10	Mohay Linda	KSH	linda.mohay@ksh.hu		<i>Linda Mohay</i>
11	Róbert Péter	TÁRKI	robert@tarki.hu	✓	<i>Róbert Péter</i>
12	Róna Dániel	Corvinus	ronadaniel84@gmail.com	<i>igen</i>	<i>Róna Dániel</i>
13	Ságvári Bence	MTA TK	sagvari.bence@tk.mta.hu		
14	Schlemmer Éva	TÁRKI	schlemmer@tarki.hu	<i>igen</i>	<i>Schlemmer Éva</i>
15	Sebők Anna	MTA KRTK	sebok.anna@krtk.mta.hu	✓	<i>Anna Sebők</i>
16	Speder Zsolt	KSH	speder@demografia.hu	✓	
17	Susánszky Pál	MTA TK	susanszky.pal@tk.mta.hu	<i>igen (1)</i>	<i>Susánszky Pál</i>
18	Szeitl Blanka	TÁRKI	szeitl@tarki.hu	<i>igen</i>	<i>Szeitl Blanka</i>
19	Szivos Péter	TÁRKI	szivos@tarki.hu	✓ <i>(2x)</i>	<i>Szivos Péter</i>
20	Tóbiás Dániel	TARKI	tobias@tarki.hu		
21	Tóka Gábor	CEU	gabor.toka@gmail.com	<i>igen</i>	<i>Tóka Gábor</i>
22	Tóth István György	TÁRKI	toth@tarki.hu	<i>igen</i>	<i>Tóth István György</i>
23	Veroszta Zsuzsanna	TÁRKI	veroszta@demografia.hu	<i>igen</i>	<i>Veroszta Zsuzsanna</i>

*Branyiczki Reka TÁRKI
 Bernát Anikó TÁRKI*

*B... P...
 P... A...*